

Miloš Matyáš

12. valné shromáždění Mezinárodní unie pro čistou a užitou fyziku

Pokroky matematiky, fyziky a astronomie, Vol. 12 (1967), No. 1, 42--45

Persistent URL: <http://dml.cz/dmlcz/139582>

Terms of use:

© Jednota českých matematiků a fyziků, 1967

Institute of Mathematics of the Academy of Sciences of the Czech Republic provides access to digitized documents strictly for personal use. Each copy of any part of this document must contain these *Terms of use*.

This paper has been digitized, optimized for electronic delivery and stamped with digital signature within the project *DML-CZ: The Czech Digital Mathematics Library* <http://project.dml.cz>

Kromě toho, že se zúčastňují zasedání mezinárodních orgánů ústavu, že přijíždějí na konference a pracovní schůze, že působí na různých funkčních místech SÚJV, jsou činní ve všech laboratořích a ve výpočtovém středisku jako vědečtí nebo techničtí pracovníci. Až do dnešního dne působilo v Dubně v rámci dlouhodobého průměrně tříletého pobytu více než 140 Čechů a Slováků.

Prof. V. PETRŽÍLKA z fakulty technické a jaderné fyziky a Dr. J. PERNEGR z fyzikálního ústavu ČSAV a jejich spolupracovníci již po leta se zúčastňují činnosti laboratoře vysokých energií, studují jednak interakci nukleonů mezi sebou a jednak interakci mezonů π s nukleony při energiích vyšších než 1 GeV. Slovenští vědečtí a techničtí pracovníci z různých pracovišť v Bratislavě řeší v této laboratoři úlohy metodického charakteru, zejména se podílejí na stavbě antiprotonového kanálu. Skupina čs. odborníků v oboru optiky zde pracuje v oblasti automatizace.

V laboratoři jaderných problémů se naši fyzikové uplatňují ve dvou směrech: při studiu interakce nukleonů v oblasti energií do 1 GeV a v oddělení jaderné spektroskopie, kde několik let strávili manželé ZVOLŠTÍ z ÚJV. Čs. chemikové z tohoto ústavu působí v laboratoři jaderných reakcí, kde se zabývají chemií transuranových elementů. V laboratoři neutronové fyziky dosahují čs. fyzikové pod vedením J. URBANCE dobrých výsledků při studiu radiačního zachytu neutronů v atomových jádrech. Čeští i slovenští teoretikové (např. J. FISCHER z fyzikálního ústavu ČSAV a M. PETRÁŠ z přírodovědecké fakulty v Bratislavě) z ústavů Akademie i z fakult vysokých škol začínali svou dráhu a působili v laboratoři teoretické fyziky.

Pro československé pracovníky byl a je SÚJV školou vysoké mezinárodní úrovně. Kromě této pedagogické funkce plní ústav vzhledem k nám i funkce další. Umožňuje našim vědcům provést experimenty nebo prověřit si výzkumné metody a postupy, které se doma připraví a v konečné fázi opět na domácím působišti dokončí nebo použijí.

Tok kooperace jde oběma směry. SÚJV vysílá do Československa své vědecké pracovníky, aby zde buď konali přednášky, nebo se podíleli na přípravě experimentů apod., posílá našim ústavům a fakultám ozářené fotoemulze, které se na domácí půdě analyzují, připravuje pro nás speciální ozářené terčiky, které slouží jaderné spektroskopii atd.

Význam Spojeného ústavu jaderných výzkumů je pro Československo, jak je vidět, značný. Zařízení ústavu zcela přirozenou cestou doplňují to, co u nás není a nemůže být. SÚJV nám dovoluje vychovávat kádry v oblasti, kde bychom je těžko mohli jinak získat, a poskytuje našim vědcům možnost podílet se v široké míře na vědecké činnosti v takovém oboru, který je i pro nás potřebný, avšak těžko jinými cestami dostupný.

To, co platí pro Československo, platí do značné míry i pro ostatní členské země. Z mezinárodního hlediska se jeví SÚJV jako živý příklad ukazující, jakou asi cestou se půjde v ostatních vědních oborech.

Ivan Ůlehla

12. VALNÉ SHROMÁŽDĚNÍ MEZINÁRODNÍ UNIE PRO ČISTOU A UŽITOU FYZIKU

Ve dnech 26. až 28. září 1966 se konalo v Basileji 12. valné shromáždění Mezinárodní unie pro čistou a užitou fyziku (dále jen Unie). Toto shromáždění se koná pravidelně každé 3 roky a v jeho průběhu podávají zprávy o činnosti Unie za uplynulé období generální sekretář a o činnosti odborných komisí jejich sekretáři. Na programu zasedání bylo celkem 19 bodů, které byly projednány na třech plenárních schůzích. Kromě toho byly zařazeny do programu 3 odborné přednášky. První přednesl ředitel CERNu prof. P. GREGORY na téma „Vědecký program CERNu a jeho další rozvoj“, druhou prof. W. A. NOYES na téma „Některé vlastnosti degradační energie ionizovaných molekul“ a třetí prof. M. PETER na téma „Kovy s vysokou paramagnetickou susceptibilitou“. Účastníci jednání byli hosty Státní rady kantonu Basilej-město a Státní rady kantonu Basilej-venkov.

Z celkového průběhu jednání uvedu pouze důležitéjší body.

Jako další člen Unie byla jednomyslně přijata Irská republika, a to jako její 32. člen.

Rozbor finančního stavu ukázal, že výdaje Unie budou počínaje příštím rokem vyšší než příjmy. Proto jako první opatření bylo schváleno zvýšení počtu jednotek u některých států. Celkový příspěvek každého státu je určen počtem jednotek, které platí. Za 1 jednotku se platí 150 amer. dolarů. Tímto opatřením se dosáhlo zvýšení příjmů o 50%, což však stěží bude krýt výdaje v příštím roce. Výdaje stoupají hlavně proto, že prudce vzrůstá vědecká činnost Unie; jde především o zvýšení počtu mezinárodních konferencí sub auspices Unie. V současné době přispívá Unie na tyto konference v průměru asi 2000 amer. dolarů.

Z činností komisí nutno vyzvednout především činnost komise S.U.N., která připravila návrh jednotných symbolů, jednotek a názvů fyzikálních veličin. Komise publikační zase připravila návrh na jednotnou úpravu odborných článků, literárních odkazů a zkratk používaných v odborných člancích. Bylo konstatováno, že využití obou dokumentů by mělo být všeobecné. Zprávy o činnosti ostatních komisí se týkaly koordinace vědecké práce, hlavně mezinárodních konferencí.

Ve struktuře komisí došlo k určitým změnám. Především byla ustavena společná komise pro atomovou a molekulární fyziku a pro spektroskopii. Jejím předsedou je G. HERZBERG (Kanada) a za obor atomových srážek je zodpovědný W. FITE (USA), za fyziku ionizovaných plynů S. C. BROWN (USA) a za spektroskopii W. C. PRICE (Anglie). Dosavadní spektroskopická komise byla zrušena. Dale se diskutovalo o komisi pro makromolekulární fyziku a o komisi pro fyziku rentgenových paprsků. Protože se ukázalo, že projekty těchto komisí nejsou dokonale připraveny, bylo konečně rozhodnutí o těchto komisích přesunuto na příští valné shromáždění Unie. Konečně se hovořilo také o možnosti zřízení subkomise pro feroelektrinu. Všeobecně se konstatovalo, že přílišné dělení fyziky pevných látek do samostatných komisí nebo subkomisí by nepřispívalo k rozvoji tohoto fyzikálního oboru. Proto bylo doporučeno, aby komise pro fyziku pevných látek byla rozšířena o 1 člena odpovědného za záležitosti feroelektriny. Zvolen byl W. Merz (Švýcarsko).

Pokud se týká vlastních voleb, byl zvolen výkonný výbor Unie v tomto složení: prezident D. I. BLOCHINCEV (SSSR), první zástupce presidenta R. F. BACHER (USA), osm zástupců presidenta G. BERNARDINI (Itálie), S. BHAGAVANTAM (Indie), W. BOAS (Austrálie), M. DANYSZ (Polsko), W. DEKEYSER (Belgie), I. JAUCH (Švýcarsko), L. ROSENTHAL (Dánsko), G. SUTHERLAND (Anglie), generální sekretář C. C. BUTLER (Anglie) a jeho zástupce L. KERWIN (Kanada).

Z československých fyziků byl zvolen F. KOLMER (VÚZORT, Praha) do komise akustické, M. MATYÁŠ (Ústav fyziky pevných látek ČSAV, Praha) do komise publikační, S. ŠAFRATA (Ústav jaderných výzkumů ČSAV, Řež) do komise velmi nízkých teplot, J. TAUC (Ústav fyziky pevných látek ČSAV, Praha) do komise polovodičů, L. VALENTA (FTJF ČVUT, Praha) do komise magnetické a M. VALOUCH (MFF KU, Praha) do komise pro vyučování fyzice.

O uspořádání 13. valného shromáždění Unie v roce 1969 se uchází Jugoslávie, NDR (Lipsko), Rakousko (Salcburk) a USA (Washington).

Na konec uvádím soupis konferencí, které se připravují na příští 2 až 3 roky a z nichž mnohé budou pod patronací Unie. Na 12. valném shromáždění Unie se jednalo o těchto mezinárodních fyzikálních konferencích (tab. str. 44 a 45).

Závěrem poznamenávám, že valné shromáždění se usneslo vzít pod patronaci Unie jen ty konference, které mají celosvětovou účast a podle svých finančních možností podpořit peněžně jen ty důležitéjší. Rozhodnutí o jednotlivých případech se přenechává výkonnému výboru Unie.

Miloš Matyáš

Název konference	Datum	Místo	Poznámka
Magnetismus	10.—16. 9. 1967	Boston (USA)	
Struktura jádra	7.—13. 9. 1967	Tokio (Japonsko)	
Kosmické paprsky	19. 6.—2. 7. 1967	Calgary (Kanada)	10. mezinárodní konference
Ionizované plyny	27. 8.—2. 9. 1967	Vídeň (Rakousko)	7. mezinárodní konference
Teoretická fyzika a biologie	26.—30. 6. 1967	Paříž (Francie)	
Problém mnoha těles	3. 7.—26. 8. 1967	Les Houches (Francie)	letní škola
Jaderné hmoty	srpen—září 1967	Winnipeg (Kanada)	3. mezinárodní konference
Fyzika vysokých energií a struktura jádra	27. 2.—3. 3. 1967	Rehovot (Izrael)	pořadatel: Weizmannův ústav
Elektron-fononové interakce při vysokých energiích	květen—červen 1967	Stanford (USA)	
Teoretická fyzika částic a polí	28. 8.—1. 9. 1967	Rochester (USA)	
Urychlovače	11.—15. 9. 1967	Cambridge (USA)	
Excitony	léto 1967	Los Angeles (USA)	
Molekulární spektroskopie	1967	Madrid (Španělsko)	
Elektronové a atomové srážky	srpen 1967	Leníngrad (SSSR)	5. mezinárodní konference
Fyzika nízkých energií	16.—27. 1. 1967	Dacca	mezinár. seminář
Vyučování fyzice	červenec, srpen 1967	---	schůze komise
Statistická mechanika	8.—12. 9. 1968	Tokio (Japonsko)	

Název konference	Datum	Místo	Poznámka
Polovodiče	srpen—září 1968	Moskva-Leningrad (SSSR)	
Feroelektrina	podzim 1968	Japonsko	
Nízké teploty	1968	St. Andrews (Skotsko)	11. mezinárodní konference
Akustika	1968	Tokio (Japonsko)	
Vlastnosti He ³ a He ⁴	léto 1968	Bejrút	
Teorie gravitace a obecná gravitace	1968	Tiflis (SSSR)	
Vyučování fyzice	1968	Holandsko	
Barevná centra v iontových krystalech	1968	Itálie—Anglie	
Teoretická fyzika	1969	Mnichov (NSR)	u příležitosti 100. výročí narození prof. Sommerfelda
Luminiscence	1969	Curych (Švýcarsko)	
Fyzika vysokých energií	1969	Videň (Rakousko)	
Ionizované plyny	1969	Videň (Rakousko)	
Polovodiče	1970	USA	

VÝROČNÍ ZASEDÁNÍ FYZIKÁLNÍ SPOLEČNOSTI V NĚMECKÉ DEMOKRATICKÉ REPUBLICE V LIPSKU 1966

HAUPTJAHRESTAGUNG DER PHYSIKALISCHEN GESELLSCHAFT IN DER DEUTSCHEN DEMOKRATISCHEN REPUBLIK, LEIPZIG 1966

Ve dnech 14.--19. 4. 1966 probíhalo ve Fyzikálním ústavu university K. Marxe v Lipsku Výroční zasedání Fyzikální společnosti v NDR. Na programu byla výroční schůze přístupná pouze členům společnosti, přehledové referáty, původní krátká sdělení, přednášky a film pro učitele fyziky a pracovní zasedání sekce „Vysokopolymerní látky“.